

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO
PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI
MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEGO CZTERY OBSZARY
W REJONACH ULIC: ENERGETYKÓW, ŻOŁĘDZIOWEJ,
OGRODOWEJ I RADZIEJOWSKIEJ (MPZP 66)**

Zleceniodawca: Urząd Miasta Rybnik
ul. B. Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: 17 listopada 2022 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	6
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	9
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	9
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	9
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE	10
2.4 WODY PODZIEMNE	11
2.5 KLIMAT	12
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	12
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	13
2.6.2 GLEBY	15
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	16
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	16
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE	17
2.10 KRAJOBRAZ	18
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	18
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	19
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004	
R. O OCHRONIE PRZYRODY	19
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	20
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	20
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	20
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	20
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	20
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	20
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY	21
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	21

5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	21
5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	22
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	22
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	23
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	23
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	23
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	24
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	25
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	26
5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	26
5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	26
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	26
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	26
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	28
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	28
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	30
11. LITERATURA	34

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanych terenów

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2022 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 Geologic
Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 622-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik dla czterech terenów położonych w następujących dzielnicach: 1 – Orzepowice (rejon ul. Energetyków), 2 – Maroko-Nowiny (rejon ul. Żołędziowej), 3 i 4 – Chwałowice (rejon ul. Ogrodowej i ul. Radziejowskiej). Tereny te nie są ze sobą wzajemnie powiązane. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Rybniku.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów miasta Rybnik oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów miasta Rybnik powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r. ze zm.;

Obowiązujące na analizowanych terenach miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Uchwała Nr 538/XXXI/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej osiem obszarów w rejonie ulic Marynarskiej, Gliwickiej, Rybackiej, Rudzkiej, Energetyków i Łącznej (MPZP 54-15) – teren nr 1;
- Uchwała NR 56/V/2019 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dziewięć obszarów w rejonie ulic Pniowskiej, Bronisława Czecha, Podmiejskiej, Lipowej, Żołędziowej, Przedmieście, Równiej, Włociańskiej i Nadbrzeżnej (MPZP 50) – teren nr 2;
- Uchwała Nr 839/LI/2018 Rady Miasta Rybnika z dnia 11 października 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar dzielnicy Chwałowice (MPZP 36) – teren nr 3 i 4;

- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszarów objętych prognozą w listopadzie 2022 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto cztery obszary położone w mieście Rybnik, wzajemnie nie powiązane ze sobą. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 750/XLV/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 listopada 2021

r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującego cztery obszary w rejonach ulic: Energetyków, Żołędziowej, Ogrodowej i Radziejowskiej (MPZP 66). Dla wszystkich obszarów objętych projektem mpzp obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jednakże ustalenia tych planów uniemożliwiają realizację planowanych przedsięwzięć bądź nie uwzględniają własności nieruchomości i faktycznego sposobu ich wykorzystywania. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- US – teren sportu i rekreacji,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZL – tereny lasów,
- KP – teren parkingu,
- KDG – tereny dróg publicznych klasy drogi głównej,
- KDZ – tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych,

Celem zmian były głównie wnioski złożone przez właścicieli poszczególnych terenów. Na terenie nr 1 wskazano m.in. możliwość realizacji usług w części zachodniej terenu, w obowiązującym mpzp był tu wskazany teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W przypadku terenu nr 2 usunięto drogę wewnętrzną w części zachodniej oraz zmieniono tereny mieszkaniowo-usługowe na tereny usługowe w części położonej na zachód ul. Kotucza. W przypadku terenu nr 3 zmieniono teren usług na teren parkingów. W przypadku terenu nr 4 dodano możliwość realizacji elektrowni fotowoltaicznych (wskazano granice obszarów i stref ochronnych pod budowę urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii i mocy przekraczającej 100kW) na terenie US.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż kopalin, obszarów i terenów górniczych i występowanie Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 Zbiornik Rybnik. Na analizowanych terenach nie występują lokalne formy ochrony przyrody, ani tereny proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak tu szczególnie cennych wartości przyrodniczych. W związku z ustaleniami planu, charakterem zaproponowanych przeznaczeń

terenu oraz charakterem terenów, które mają być poddane urbanizacji (brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie tereny były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji w obowiązujących mpzp, tak więc możliwa byłaby ich zabudowa i zmiana przeznaczenia. Także proponowane w projekcie nowe drogi (głównie południowa obwodnica Chwałowic) były wskazywane już w planach obowiązujących.

Panele fotowoltaiczne planowane na terenie nr 4 nie powodują emisji zanieczyszczeń i hałasu, wycieków szkodliwych substancji czy zacielenia na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Projektem planu objęte są cztery tereny położone w różnych częściach miasta, które nie są ze sobą wzajemnie powiązane.

Teren nr 1 położony jest w dzielnicy Orzepowice, w rejonie ul. Borki (granica północna), ul. Góreckiego (granica zachodnia) i ul. Energetyków (granica wschodnia). Granica południowa przebiega bez szczególnego wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 31,7 ha. Opracowaniem objęty jest tu teren Szpitala Wojewódzkiego nr 3 wraz z otoczeniem oraz zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną położoną w rejonie ul. Borki i ul. Góreckiego.

Teren nr 2 położony jest w dzielnicy Maroko-Nowiny, granicę południową stanowi ul. Kotucza, zachodnią ul. Św. Józefa i ul. Żołędziowa, wschodnią rzeka Nacyna, granica północna przebiega bez szczególnego wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 22,1 ha. Opracowaniem objęty jest tu m.in. teren Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych i Dworzec Komunikacji Miejskiej w części południowej oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w części północnej.

Teren nr 3 położony jest w dzielnicy Chwałowice na południe od ul. Ogrodowej. Pozostałe granice przebiegają nieregularnie bez wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 1,1 ha.

Teren nr 4 położony jest w dzielnicy Chwałowice i obejmuje zwałowiska skały płonnej na południe i zachód od centrum Chwałowic. Granice terenu przebiegają nieregularnie bez wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 51,2 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego wszystkie cztery tereny znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie miasta Rybnika głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były i są przedmiotem eksploatacji. Na analizowanych terenach są to iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrkowickich, gruszowskich, jakłowieckich i porębskich Cn1. Wiek tych warstw to namur. Na dużej części podłoża miasta i na analizowanych obszarach występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu¹ tworzone przez ły piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich **Nb** (obszar nr 3 i 4), a także ły i piaski z syderytami, miejscami z węglem brunatnym warstw kędzierzyńskich **Ns** (obszary nr 1 i 2). Na utworach trzeciorzędowych zalegają utwory

¹ Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

związane głównie ze złodowaceniem środkowopolskim i północnopolskim. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Rybnik² są to:

Teren nr 1 – w części centralnej i wschodniej obszaru występują piaski i żwiry wodnolodowcowe $fg_{piz}Q_{p3}^o$, zaś w części zachodniej gliny zwałowe $g_{gzw}Q_{p3}^o$. Duża część powierzchniowej budowy geologicznej została tu przekształcona na skutek realizacji zabudowy, głównie szpitala wojewódzkiego.

Teren nr 2 – w części zachodniej i centralnej występują tu piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych nierozdzielonych 2,5 – 20 m n.p. rzeki $f_{pz}Q_{p4}^{Bt}$, zaś bezpośrednio w dolinie Nacyny, w części wschodniej namuły den dolinnych nQ_h . W części północno-wschodniej znajduje się wychodnia utworów trzeciorzędowych w postaci mioceńskich iłów, iłowców, mułków i mułowców iM_2 .

Teren nr 3 – w podłożu całego obszaru występują gliny zwałowe $g_{gzw}Q_{p3}^o$.

Teren nr 4 – na niemal całym tym obszarze występują zwałowiska skały płonnej.

Na części z terenów ich powierzchniowa budowa geologiczna została zmieniona na skutek wieloletniego antropogenicznego użytkowania terenu, głównie powstania zabudowy usługowej i mieszkaniowej na terenach nr 1 i 2 oraz składowania wielometrowych zwałów skały płonnej na terenie nr 4.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące

Analizowane tereny cechują się zróżnicowaną charakterystyką sieci hydrograficznej, na części z nich brak jest jakichkolwiek wód, na innych znajdują się mniejsze i większe ciek, wszystkie one nie posiadają jednak oficjalnych hydronimów.

Na terenie nr 1 brak jest jakichkolwiek cieków.

Na terenie nr 2 również brak jest jakichkolwiek cieków, przy czym tuż poza wschodnią granicą tego terenu płynie rzeka Nacyna.

Na terenie nr 3 także brak jest jakichkolwiek cieków, natomiast tuż poza południowo-wschodnią granicą terenu znajdują się dwa zbiorniki techniczne oraz rów, który odprowadza wodę w kierunku zachodnim.

Na terenie nr 4 w jego części północnej znajduje się ciek bez nazwy, który ma charakter rowu melioracyjnego, przepływa on ze wschodu na zachód, jest to kontynuacja rowu, który zaczyna swój bieg przy zbiornikach opisanych przy terenie nr 3. W części północno-zachodniej do tego rowu uchodzi jeszcze jeden rów płynący z północy. Rowy te odwadniają tereny silnie przekształcone na skutek szkód górniczych i składowania odpadów pogórniczych, rów uchodzi do Dopywu spod Popielowa i dalej do rzeki Nacyny w odległości ok. 500 metrów na zachód od analizowanego terenu.

Dawniej na analizowanym terenie znajdował się ciąg stawów i zbiorników Kielowiec. Zalewiska powstały tu w miejscu dawnych stawów na skutek bardzo dużych osiadań terenu związanych z podziemną eksploatacją węgla kamiennego. Spływ płynących przez ten teren

² Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

cieków Dopływ Spod Michałkowic i Dopływ Spod Popielowa (ten ciek znajduje się na zachód od analizowanego terenu) został całkowicie zaburzony, skutkiem czego powstały zalewiska. Zbiorniki te, pomimo, że posiadały dużą wartość krajobrazową i przyrodniczą podlegały tzw. rekultywacji i były zasypywane odpadami, wskutek czego przestały istnieć. Obecnie zachował się tu tylko jeden zbiornik, na zachód od analizowanego obszaru. Przez teren nr 4 przepływa Dopływ spod Michałkowic, ale jego koryto jest silnie zmienione i przekształcone, tak by umożliwić spływ wód z analizowanego terenu.

Zagrożenie powodziowe

Na terenach nr 1 i 3 nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani jakiegokolwiek zagrożenia powodzią. Na terenie nr 2 w dolinie Nacyny występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią $Q=1\%$, nie wkraczają one na tereny wskazane do zabudowy w mpzp. Wyznaczono tu również tereny $Q=0,2\%$, zasięgi tych zalewów wkraczają już częściowo na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na terenie nr 4 znajdują się koryta cieków, w obrębie których w okresie wzmożonych opadów czy roztopów może dochodzić do lokalnych wezbrań, zwłaszcza, że jest to teren silnie przekształcony.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na analizowanych obszarach nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Według podziału Polski na Jednolite Części Wód Powierzchniowych na analizowanych obszarach brak jest jakichkolwiek cieków, które zostały wydzielone jako JCWP. Tereny nr 2, 3 i 4 oraz centralna, południowa i południowo-wschodnia część terenu nr 1 znajdują się w zlewni JCWP nr PLRW60006115651 Ruda do zb. Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia. Północno-zachodnia część terenu nr 1 znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW600001156539 Ruda w obrębie Zbiornika Rybnik.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice³ wszystkie obszary położone są w Regionie Przedkarpackim XXII, przy czym w podregionie Przedkarpacko-Śląskim XXII7 położone są tereny nr 1 i 2, zaś w podregionie Rybnickim XXII8 nr 3 i 4. W obu tych regionach główny poziom użytkowy stanowią utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Użytkowe poziomy wodonośne

³ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik na terenach nr 3 i 4 brak jest użytkowego poziomu wodonośnego, zaś na terenach nr 1 i 2 użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych związanych z rzeką Nacyną.⁴

Czwartorzędowe piętro wodonośne budują piaski i żwiry wypełniające dolinę Rudy i dolinki jej dopływów. Poziom wodonośny jest przepływowy, odkryty lub częściowo odkryty, a ruch wody odbywa się w ośrodku porowym. Własności hydrogeologiczne kompleksu żwirowo-piaszczystego są korzystne do gromadzenia i przewodzenia wody. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 10 – 20 m. Mapa Hydrogeologiczna Polski wydziela na analizowanym terenie jednostkę hydrogeologiczną 4abQII. Wydajność potencjalna studni wierconej na terenach nr 1 i 2 wynosi 10 – 30 m³/h. Stopień zagrożenia wód jest bardzo wysoki, izolacji brak.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na terenie nr 3 i dużej części terenu nr 4 nie wydzielono GZWP. Natomiast teren nr 1, 2 i niewielkich wschodni fragment terenu nr 4 znajduje się w granicach Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 Zbiornik Rybnik. Zbiornik ten dawniej nazywany był zbiornikiem głównym, obecnie, po przeprowadzeniu dokumentacji został zakwalifikowany jako zbiornik lokalny. Wszystkie te tereny znajdują się również w granicach proponowanej strefy ochronnej tego zbiornika.⁵

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych wszystkie tereny znajdują się w JCWPd nr PLGW600144.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanych terenach nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Wszystkie analizowane obszary leżą we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia –2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia

⁴ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

⁵ Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 – RYBNIK, PIG, Warszawa, marzec 2015 r.

liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

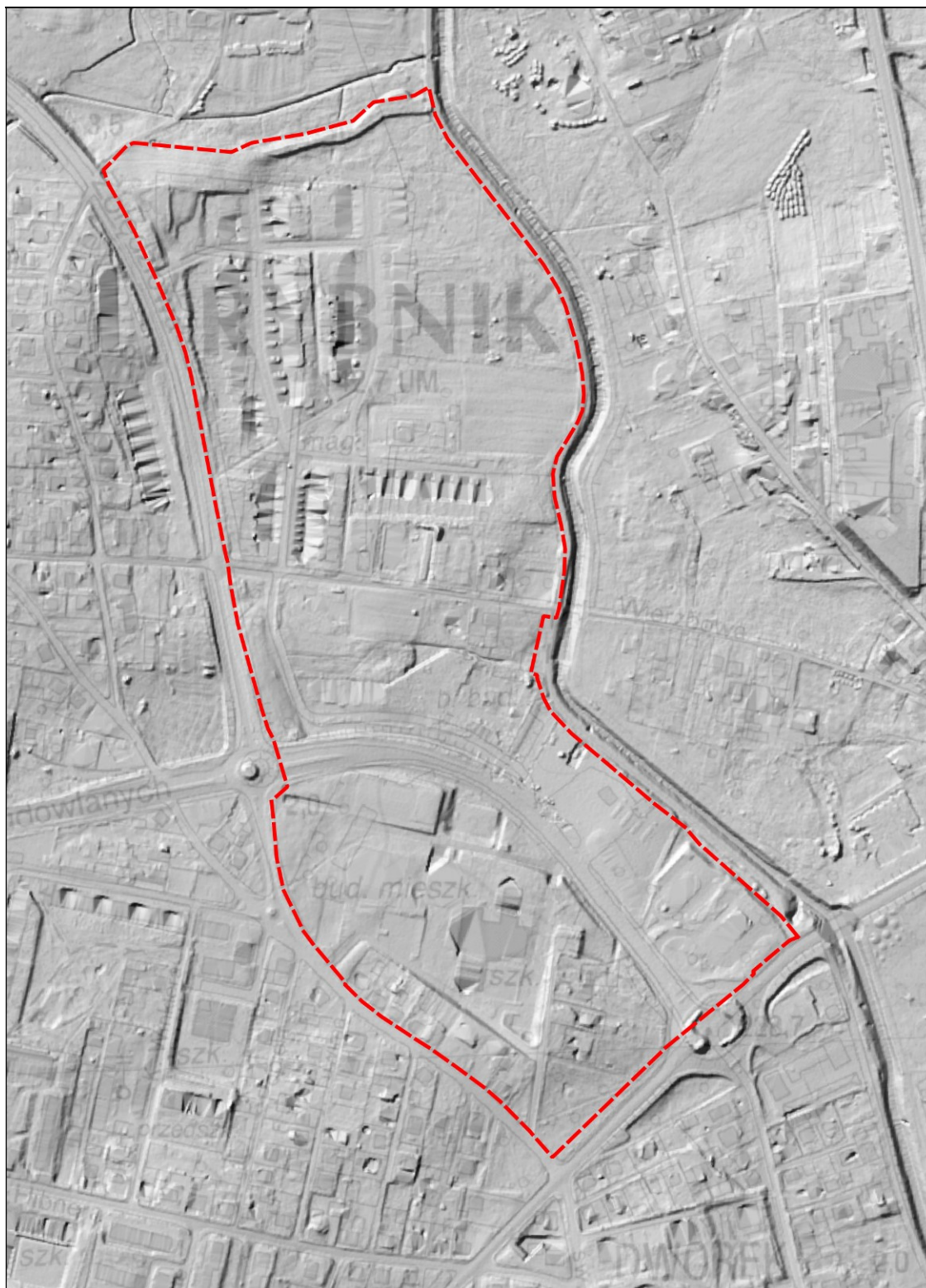
Ukształtowanie terenu

Teren nr 1 położony jest w obrębie stosunkowo płaskiej równiny wodnolodowcowej, która zajmuje tę część miasta. Rzędne wynoszą tu ok. 234 m w części wschodniej i ok. 246 m w części zachodniej. Powierzchnia terenu jest tu znacząco zmieniona na skutek budowy szpitala wojewódzkiego oraz związanej z nimi infrastruktury, dróg, a także występującej tu zabudowy mieszkaniowej, zwłaszcza wielorodzinnej.

Rysunek 1 Ukształtowanie terenu nr 1 na podstawie Numerycznego Model Terenu

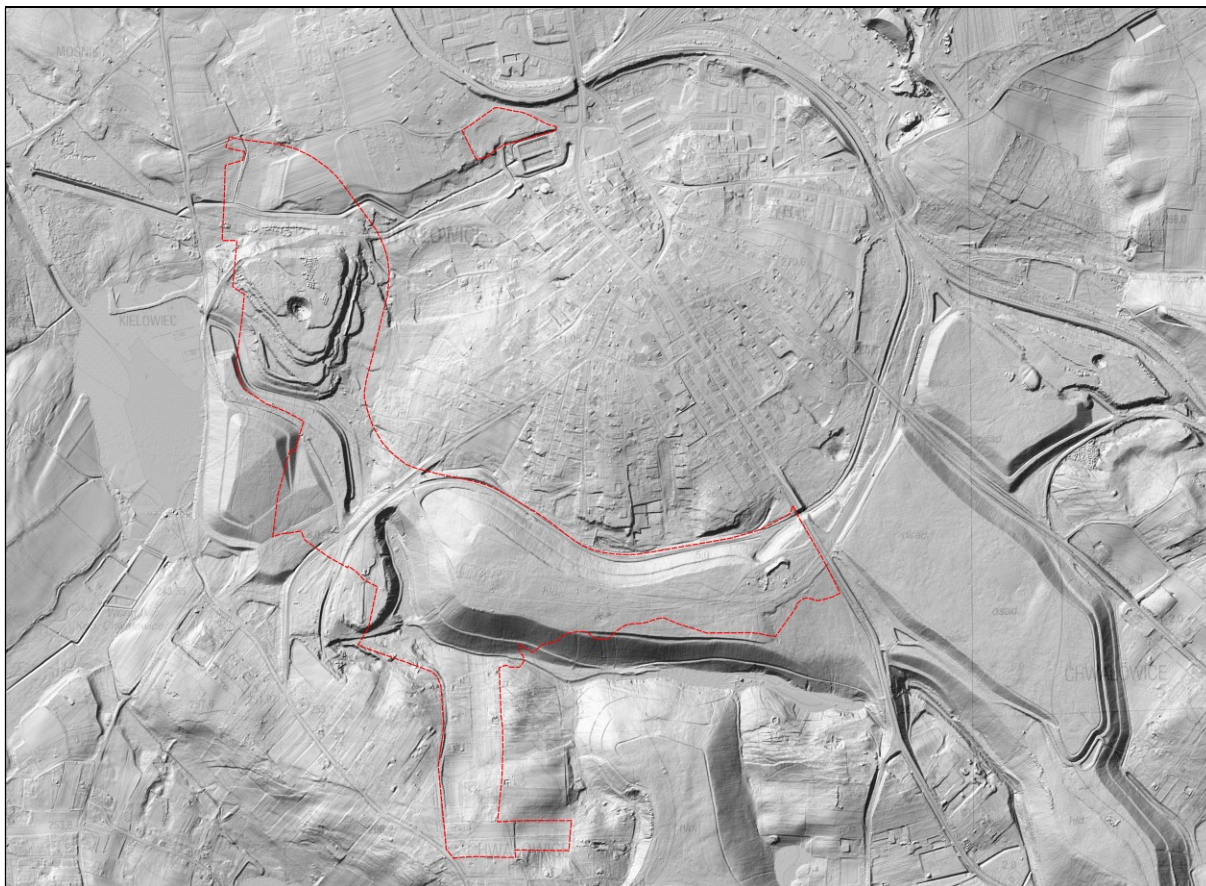
Teren nr 2 położony jest na niewielkim zboczu doliny Nacyny, co jednak maskowane jest wieloletnią urbanizacją tego terenu. Zgodnie z mapą geomorfologiczną występują tu tarasy erozyjno-akumulacyjne nadzalewowe, jednak duża część powierzchni została zabudowana poprzez realizację szeregu obiektów usługowych, dróg, a także zabudowy jednorodzinnej. Również sama rzeka Nacyna została uregulowana, a jej bieg zmieniony.

Rysunek 2 Ukształtowanie terenu nr 2 na podstawie Numerycznego Model Terenu

Teren nr 3 także usytuowany jest pośród równin wodnolodowcowych, rzędne wynoszą tu ok. 250 m n.p.m. Teren ten nie był tak jak pozostałe przekształcony w wyniku różnych procesów urbanizacyjnych, a jego powierzchnia jest niemal płaska.

Powierzchnia terenu nr 4 jest bardzo silnie zmieniona na skutek wieloletniego lokowania tu skały płonnej na rozległych składowiskach otaczających dzielnicę Chwałowice od południa i południowego wschodu.

Rysunek 3 Ukształtowanie terenu nr 3 i 4 na podstawie Numerycznego Model Terenu

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik wynika, że na wszystkich analizowanych obszarach nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na terenie nr 1 występują tylko niewielkie fragmenty gleb klasy RV i RVI, które występują w obrębie przydomowych placów i ogrodów i obecnie nie są już w żaden sposób wykorzystywane dla rolnictwa.

Na terenie nr 2, w jego części północno-wschodniej, bliżej rzeki Nacyny występują fragmenty gruntów rolnych klasy RIVb, ŁV, Ps IV i PsVI. Grunty te miejscami są tu jeszcze wykorzystywane jako niewielkie poletka.

Na terenie nr 3 nie występują użytki rolne, w klasyfikacji gruntów wskazywano tu tereny przemysłowe Ba.

Na terenie nr 4 duża część gleb została całkowicie przekształcona poprzez lokowanie wielometrowych składów odpadów. Jedynie w części północnej i południowej zachowały się fragmenty gleb. W części północnej są to gleby klasy RV i pozostają one w użytkowaniu w postaci gruntu ornego. W części południowej występuje mozaika gruntów ornych klasy RIVb, RV, ŁIV, PsV, PsVI, nie są one jednak w tej części użytkowane i przeważnie zarastają ruderalnymi zadrzewieniami.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu wszystkich obszarów znajdują się złoża węgla kamiennego, z których w podłożu terenu nr 3 i 4 prowadzona jest eksploatacja w wyznaczonych obszarach i terenach górniczych (OG i TG Chwałowice 1). W podłożu terenu nr 4 znajduje się dodatkowo złożo piasków i żwirów (ID Midas nr 5728), którego powierzchnia została jednak w dużej mierze zasypana odpadami pogórnictwa. Położenie poszczególnych terenów objętych mpzp względem złóż, obszarów i terenów górniczych wskazano w tabeli poniżej.

Tabela 2 Złoża kopalin analizowany obszarów

Nr terenu objętego mpzp	Złożo	Obszar górniczy	Teren górniczy
Teren nr 1	Jejkowice (ID Midas 9525)	Brak	Brak
Teren nr 2	Paruszowiec (ID Midas 359) Jejkowice (ID Midas 9525)	Brak	Brak
Teren nr 3	Chwałowice (ID Midas 361) Chwałowice 1 (ID Midas 17956)	Chwałowice 1	Chwałowice 1
Teren nr 4	Chwałowice (ID Midas 361) Chwałowice 1 (ID Midas 17956) Chwałowice (ID Midas 5728 – złożo piasków i żwirów)	Chwałowice 1	Chwałowice 1

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Teren nr 1 obejmuje zabudowania szpitala wojewódzkiego nr 3 wraz z drogą i pozostałą infrastrukturą szpitala. W części północnej i północno-zachodniej znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zaś w części zachodniej kilka bloków zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. W części południowo-zachodniej rosną niewielkie nieużytki z podrostem sosny i brzozy. Na terenie szpitala znajduje się duża ilość trawników stanowiących element zieleni urządzonej.

Teren nr 2 dość wyraźnie dzieli się na dwa mniejsze podtereny. W części południowej powierzchnie są mocno zurbanizowane, znajduje się tu zespół szkół, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, stacja paliw, dworzec autobusowy, sklep z materiałami budowlanymi oraz ruchliwe drogi, teren ten bowiem znajduje się w centralnej części miasta. U zbiegu ul. Kotucza i ul. Św. Józefa znajduje się niewielki skwer z zielenią urządzoną, problemem jest tu duża ilość drzew porażonych przez inwazyjną jemiołę. W części położonej na północ od ul. Wierzbowej dominuje zwarta zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, często o charakterze szeregowym. W części wschodniej, bliżej rzeki Nacyny, oraz w części

północnej występują fragmenty gruntów ornych, ruderalnych nieużytków, większych przydomowych placów i ogrodów.

Na terenie nr 3 znajdują się ruderalne nieużytki z zaroślami złożonymi z zadrzewień klonu, czeremchy amerykańskiej i robinii akacjowej. Przez wschodnią część terenu przebiega droga gruntowa stanowiąca dojazd do składowiska skały płonnej.

Na terenie nr 4 znajduje się rozległa powierzchnia składowiska skały płonnej. W części północno-zachodniej składowanie ciągle trwa, zaś część południowa jest już zrehabilitowana, głównie porośnięta mieszkankami traw. Na niewielkim fragmencie w części północnej, który nie został przekształcony znajduje się użytkowany grunt orny oraz zadrzewienie z podrostem topoli, wierzby i olchy czarnej. Drugi z terenów nie przekształconych znajduje się w części południowej. Rosną tu zadrzewienia o charakterze ruderalnym, a w najdalej na południe wysuniętej części znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Na wszystkich czterech analizowanych terenach brak jest szczególnych wartości przyrodniczych, siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków szczególnie rzadkich.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIENTNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Tereny chronione

Na analizowanych terenach, ani w ich pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Tereny te również nie były proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych.

Korytarze ekologiczne

Analizowane tereny znajdują się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i kopytnych, jak również dla ptaków. W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁶ nie wskazywano na analizowanych terenach korytarzy ekologicznych, nie zostały one również wyznaczone w opracowaniu dotyczącym całego kraju.⁷ Tereny nr 1 -3 nie pełnią funkcji lokalnych korytarzy ekologicznych, gdyż położone są pośród terenów zabudowanych i o charakterze miejskim, zwierzęta nie mają tu możliwości przemieszczania się. Jedynie niewielki fragment terenu nr 2 (jego część wschodnia, w dolinie Nacyny) może służyć do przemieszczania się zwierząt, ale tylko w bardzo niewielkim zakresie. Wykorzystywane tu będzie głównie samo koryto Nacyny, które jednak położone jest już poza analizowanym terenem.

Z kolei teren nr 4 jest właściwie wolny od zabudowy i wykorzystywany jest przez zwierzęta zarówno jako miejsca schronienia, ale także żerowania i migracji. Przez analizowany teren zwierzęta mogą się przemieszczać w kierunku wschód – zachód oraz

⁶ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

północ - południe, łącząc tereny zielone Radziejowa, Jankowic, południowo-wschodniej części Chwałowic i Boguszowic. Teren ten stanowi swoisty zielony pas otaczający dzielnicę Chwałowice od południa, łączący się z innymi terenami zielonymi, w tym z terenem Lasu Maliga i składowiska odpadów na granicy Chwałowic i Boguszowic.

2.10 KRAJOBRAZ

Na terenie nr 1 dominuje krajobraz wielkomiejski z ogromną bryłą Szpitala Wojewódzkiego nr 3. Jest to jeden z największych budynków w Rybniku, który widoczny jest z wielu miejsc. W otoczeniu szpitala występuje krajobraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej.

W części południowej terenu nr 2 występuje krajobraz wielkomiejski terenów usługowych, znajduje się tu budynek zespołu szkół, stacja benzynowa, sklep budowlany, dworzec autobusowy i popularny bar szybkiej obsługi. W części północnej terenu nr 2 występuje krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodinną. Niewielkim urozmaicheniem krajobrazu jest tu dolina Nacyny, gdzie poprowadzona została popularna wśród mieszkańców ścieżka rowerowa. Niestety sama rzeka jest silnie zanieczyszczona i często wydziela nieprzyjemne odory, co z kolei znacznie obniża jakość krajobrazu tego miejsca. Wartościowym elementem krajobrazu jest również skwer przy ul. Św. Józefa i ul. J. Kotucza.

Na terenie nr 3 dominuje krajobraz nieużytków o charakterze ruderalnym, w otoczeniu zaś krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodinną.

Na terenie nr 4 znajduje się składowisko skały płonnej. Na składowisku w części północno-zachodniej znajduje się teren silnie przekształcony, gdzie ciągle prowadzone jest składowanie odpadów pogórnich i formowanie budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już uformowane i porośnięte trawą. Teren ten może być postrzegany różnorako, z jednej strony znajdują się tu obiekty o dużej wartości krajobrazowej w postaci zbiornika i sztucznych wzgórz. Z drugiej obiekty te ciągle są w fazie formowania i w wielu miejscach widoczne są tu odpady, miejsca składowania czy tereny zniszczone ciężkim sprzętem, być może po zrealizowaniu wszystkich zadań teren ten będzie zyskiwał na jakości krajobrazu.

Na terenach nr 1 i 2 brak jest szczególnie wartościowych elementów krajobrazu, ale i jednocześnie brak jest elementów mocno szpecących, dewastujących krajobraz. Nieco podwyższoną wartość posiada na terenie nr 2 dolina Nacyny i skwer przy ul. Św. Józefa i ul. J. Kotucza. Na terenie nr 3 występuje szereg elementów zdecydowanie negatywnie wpływających na krajobraz. Krajobraz terenu nr 4 jest obecnie silnie przekształcony i trwa proces jego dalszego formowania.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenach objętych mpzp brak jest jakichkolwiek elementów zabytkowych, tak ujętych w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, jak i w Gminnej Ewidencji Zabytków, nie występują tu również stanowiska archeologiczne.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanych terenach obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z lat 2018 - 2021 (patrz rozdział 1.1), w których to planach ustalono możliwość ich zurbanizowania. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu tereny objęte opracowaniem mogłyby więc zostać przekształcone w sposób bardzo podobny do przewidzianego projektem planu, jednak często w sposób nie odpowiadający właścicielom gruntów. Stan środowiska na wszystkich terenach uległby więc zmianie w wyniku realizacji zabudowy również na podstawie obowiązujących mpzp, nie mniej nie występują tu cenne wartości przyrodnicze, w związku z czym nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanych obszarach nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska związanych z formami ochrony przyrody, ani też innych problemów związanych z przekroczeniem norm środowiska. Jedynie na terenie nr 3 występują tereny ruderalne, a na terenie nr 4 tereny o charakterze ruderalnym, rozległe składowiska skały płonnej, które negatywnie oddziałują przede wszystkim na krajobraz tego terenu, ale także i na wiele innych aspektów środowiska.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Na analizowanych terenach nie występują ciekі, ani zbiorniki wód powierzchniowych, które mogłyby zostać przekształcone w wyniku urbanizacji. Niewątpliwe powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje szczegółowe ustalenia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązany systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie proponuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadził szczegółowe zapisy.

Choć zabudowa na terenach 1, 2 i 4 ma niewielką powierzchnię, to jednak w szerszej perspektywie (położenie w dzielnicach złożonych głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) również ona może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotłów spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej i usługowej oraz nowych dróg. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt

planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi, składowiska odpadów, kopalnie odkrywkowe czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że większość terenów jest już zabudowana. Składowisko skały płonnej na terenie nr 4 stanowi element już istniejący.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu). Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów. Pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa, ale należy zaznaczyć, że już dziś, ze względu na położenie w pobliżu istniejącej zabudowy, posiadały niewielką wartość. Na żadnym z tych terenów, z wyjątkiem niewielkich fragmentów terenu nr 2 i 4 uprawy nie były już prowadzone. Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie te tereny były wskazywane do urbanizacji już w obowiązujących mpzp z lat 2018 - 2021. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych, gdyż grunty klasy I – III oraz grunty leśne nie będą przekształcane.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża i jednocześnie nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały ich eksploatację w przyszłości.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

W związku z realizacją ustaleń planu część analizowanych obszarów zmieni swój charakter z terenów rolnych (odłogowanych, porastających roślinnością ruderalną i zadrzewieniami fragmentów terenów nr 1, 2, 3 i 4) na tereny zabudowane o charakterze miejskim. Wprowadzenie zabudowy na wszystkich terenach przeznaczonych pod urbanizację spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków zieleni towarzyszącej na terenach realizacji zabudowy (np. trawniki, ogrody, zieleńce). Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z terenami rolnymi, w tym odłogowanymi, zostaną z tych terenów wyparte, a wprowadzone zostaną gatunki charakterystyczne dla zieleni urządzonej np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zabudowa tych terenów nie spowoduje znaczącego zubożenia wartości przyrodniczych, gdyż nie posiadają one dużej wartości przyrodniczej i położone są pośród lub w pobliżu obszarów o charakterze zurbanizowanym.

Na terenie objętym planem nie występują stanowiska roślin chronionych czy szczególnie cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanych terenach ani w ich pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098). Teren te również nie były proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu wartościowych siedlisk przyrodniczych.

Analizowane tereny znajdują się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i kopytnych, jak również dla ptaków. W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ nie wskazywano na analizowanych terenach korytarzy ekologicznych, nie zostały one również wyznaczone w opracowaniu dotyczącym całego kraju.⁹ Tereny nr 1 -3 nie pełnią funkcji lokalnych korytarzy ekologicznych, gdyż położone są pośród terenów zabudowanych i o charakterze miejskim, zwierzęta nie mają tu możliwości przemieszczania się. Jedynie niewielki fragment terenu nr 2 (jego część wschodnia, w dolinie Nacyny) może służyć do przemieszczania się zwierząt, ale tylko w bardzo niewielkim zakresie. Wykorzystywane tu będzie głównie samo koryto Nacyny, które jednak położone jest już poza analizowanym terenem.

Z kolei teren nr 4 jest właściwie wolny od zabudowy i wykorzystywany jest przez zwierzęta zarówno jako miejsca schronienia, ale także żerowania i migracji. Przez analizowany teren zwierzęta mogą się przemieszczać w kierunku wschód – zachód oraz północ - południe, łącząc tereny zielone Radziejowa, Jankowic, południowo-wschodniej części Chwałowic i Boguszowic. Teren ten stanowi swoisty zielony pas otaczający dzielnicę Chwałowice od południa, łączący się z innymi terenami zielonymi, w tym z terenem Lasu Maliga i składowiska odpadów na granicy Chwałowic i Boguszowic.

Ustalenia planu nie będą miały wpływu na te lokalne korytarze ekologiczne. Dolinę Nacyny pozostawiono wolną od zabudowy, natomiast teren US w obrębie terenu nr 4 był już wskazywany w mpzp z 2018 r. Ewentualna realizacja na tym terenie elektrowni fotowoltaicznej nie zmieni tego stanu rzeczy.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Na wszystkich czterech terenach krajobraz ulegnie zmianie, na terenach nr 1, 2 i 4 zwiększeniu ulegnie strefa krajobrazu podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną, a w przypadku terenu nr 3 powstanie krajobraz usługowy. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, niewątpliwie natomiast w przypadku krajobrazu niezwykle istotne są niuanse, których plan nie rozstrzyga, a więc np. utrzymanie porządku na posesji. Jedynie w przypadku terenu nr 3 krajobraz ulegnie dużej zmianie, jak do tej pory teren ten bowiem nie był zagospodarowany. Dla potrzeb jakości krajobrazu powstanie zabudowy usługowej i parkingu

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

na terenie nr 3 będzie pozytywne, na dzień dzisiejszy bowiem występują tu szereg negatywnych elementów źle wpływających na odbiór krajobrazu. Na terenach nr 1 i 2 zabudowa już w dużej mierze istnieje i krajobraz nie ulegnie tu dużej zmianie. Natomiast krajobraz na terenie nr 4 będzie zmieniał się w sposób trudny do jednoznacznego określenia, będzie on zależny od dalszych działań podmiotów realizujących tzw. rekultywację oraz obiektów, które powstaną w ramach terenów US, w tym elektrowni fotowoltaicznych.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenach objętych mpzp brak jest jakichkolwiek elementów zabytkowych, tak ujętych w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, jak i w Gminnej Ewidencji Zabytków, nie występują tu również stanowiska archeologiczne. Nie przewiduje się zagrożenia tego elementu środowiska.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych i przemysłowych jest zwykle niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN) na każdym z trzech terenów, które ciągle są głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza nakaz stosowania proekologicznych i wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza. Choć zabudowa na terenie nr 1, 2 i 4 ma niewielką powierzchnię, to jednak w szerszej perspektywie (położenie w dzielnicach złożonych głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) również ona może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję.

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹⁰, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotłów spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji.

Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie tereny były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji w obowiązujących mpzp, tak więc możliwa byłaby ich zabudowa

¹⁰ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

i zmiana przeznaczenia. Także proponowane w projekcie nowe drogi (głównie południowa obwodnica Chwałowic) były wskazywane już w planach obowiązujących.

Panele fotowoltaiczne planowane na terenie nr 4 nie powodują emisji zanieczyszczeń i hałasu, wycieków szkodliwych substancji czy zacielenia na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (czy to produkcyjnych, czy usługowych, czy też zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W ust. 2 ww. artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanych terenach projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. rozległe tereny przemysłowe w pobliżu obszarów chronionych akustycznie. Jednak nie ulega wątpliwości, że wprowadzenie urbanizacji na nieużytkowanych dotychczas terenach może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, choć nie będzie to oddziaływanie o charakterze znaczącym.

Po wprowadzeniu zabudowy poszczególne tereny „wypełnią” się odgłosami życia codziennego, takimi jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie trawników, szczekanie psów, a w przypadku terenów usługowych odgłosami działalności zakładów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, czego muszą być świadome osoby wybierające to miejsce w celu przyszłego zamieszkania. Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek nowych dróg, w tym dróg wysokich klas technicznych, które mogłyby powodować znaczące przekroczenie norm akustycznych.

Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie tereny były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji w obowiązujących mpzp, tak więc możliwa byłaby ich zabudowa i zmiana przeznaczenia. Także proponowane w projekcie nowe drogi (głównie południowa obwodnica Chwałowic) były wskazywane już w planach obowiązujących.

Panele fotowoltaiczne planowane na terenie nr 4 nie powodują emisji zanieczyszczeń i hałasu, wycieków szkodliwych substancji czy zacielenia na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa ochrony środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Wśród nich wyróżnia się m.in. prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W kontekście zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń zaliczyć można np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin oraz odpowiednią lokalizację emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 884 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej i usługowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący zważywszy na skalę terenów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach do tego przeznaczonych. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Miasta oraz programy gospodarki odpadami. W projekcie planu ustalono, by sposób postępowania z odpadami był zgodny z tymi przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zagrożenia powodziowe zostały uwzględnione w projekcie planu, zasięgi poszczególnych zalewów pokazano na rysunku planu (teren nr 1), co umożliwi zabezpieczenie zabudowy przed ewentualnym zagrożeniem.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanych terenach nie stwierdzono występowania zagrożeń ruchami masowymi ziemi, nie było więc potrzeby wprowadzania ustaleń w tym zakresie.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w sieć teletechniczną:

- w zakresie zaopatrzenia w sieć teletechniczną ustala się obsługę telekomunikacyjną z istniejącej i projektowanej sieci telekomunikacyjnej;

w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- W zakresie zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej bądź projektowanej sieci wodociągowej, z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1225).

W zakresie odprowadzania ścieków:

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z działek budowlanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z dróg zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 roku w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1518).

w zakresie zaopatrzenia w ciepło – dopuszczenie dostaw z:

- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, z zastrzeżeniem pkt 2, lub,
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub,
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz, z zastrzeżeniem pkt 4;
- urządzenia o mocy przekraczającej 100 kW mogą być lokalizowane na terenach o symbolach 1/2U, 1/3U, 2/2U, 2/3U, 2/4U, 3/1U, 3/2U, 3/1KP wyłącznie na dachach i ścianach obiektów budowlanych, jako instalacje pracujące na potrzeby obiektów na nim zlokalizowanych.
- w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub;
- urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz, z zastrzeżeniem pkt poniżej;
- urządzenia o mocy przekraczającej 100 kW mogą być lokalizowane na terenach o symbolach 1/2U, 1/3U, 2/2U, 2/3U, 2/4U, 3/1U, 3/2U, 3/1KP wyłącznie na dachach i ścianach obiektów budowlanych, jako instalacje pracujące na potrzeby obiektów na nim zlokalizowanych;

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- W zakresie zaopatrzenia w gaz ustala się dostawę gazu z istniejącej i projektowanej sieci gazowej;

pozostałe:

- W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1;
- Ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- Ujawniono udokumentowane złoża kopalin, obszary i tereny górnicze oraz Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych;
- Uwzględniono występowanie zagrożeń powodziowych;
- Na terenach 1, 2 i 4 pozostawiono tereny zielone mające pełnić funkcje zieleni izolacyjnej i urządzonej;

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanych terenach, jak i na całym obszarze miasta Rybnik ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 503) oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto cztery obszary położone w mieście Rybnik, wzajemnie nie powiązane ze sobą. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 750/XLV/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującego cztery obszary w rejonach ulic: Energetyków, Żołędziowej, Ogrodowej i Radziejowskiej (MPZP 66). Dla wszystkich obszarów objętych projektem mpzp obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jednakże ustalenia tych planów uniemożliwiają realizację planowanych przedsięwzięć bądź nie uwzględniają własności nieruchomości i faktycznego sposobu ich wykorzystywania.

Celem zmian były głównie wnioski złożone przez właścicieli poszczególnych terenów. Na terenie nr 1 wskazano m.in. możliwość realizacji usług w części zachodniej terenu, w obowiązującym mpzp był tu wskazany teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W przypadku terenu nr 2 usunięto drogę wewnętrzną w części zachodniej oraz zmieniono tereny mieszkaniowo-usługowe na tereny usługowe w części położonej na zachód ul. Kotucza. W przypadku terenu nr 3 zmieniono teren usług na teren parkingów. W przypadku terenu nr 4 dodano możliwość realizacji elektrowni fotowoltaicznych (wskazano granice obszarów i stref ochronnych pod budowę urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii i mocy przekraczającej 100kW) na terenie US.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż kopalin, obszarów i terenów górniczych i występowanie Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 Zbiornik Rybnik. Na analizowanych terenach nie występują lokalne formy ochrony przyrody, ani tereny proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak tu szczególnie cennych wartości przyrodniczych. W związku z ustaleniami planu, charakterem zaproponowanych przeznaczeń terenu oraz charakterem terenów, które mają być poddane urbanizacji (brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie tereny były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji w obowiązujących mpzp, tak więc możliwa byłaby ich zabudowa i zmiana przeznaczenia. Także proponowane w projekcie nowe drogi (głównie południowa obwodnica Chwałowic) były wskazywane już w planach obowiązujących.

Panele fotowoltaiczne planowane na terenie nr 4 nie powodują emisji zanieczyszczeń i hałasu, wycieków szkodliwych substancji czy zacinienia na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

Projektem planu objęte są cztery tereny położone w różnych częściach miasta, które nie są ze sobą wzajemnie powiązane.

Teren nr 1 położony jest w dzielnicy Orzepowice, w rejonie ul. Borki (granica północna), ul. Góreckiego (granica zachodnia) i ul. Energetyków (granica wschodnia). Granica

południowa przebiega bez szczególnego wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 31,7 ha. Opracowaniem objęty jest tu teren Szpitala Wojewódzkiego nr 3 wraz z otoczeniem oraz zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną położoną w rejonie ul. Borki i ul. Góreckiego.

Teren nr 2 położony jest w dzielnicy Maroko-Nowiny, granicę południową stanowi ul. Kotucza, zachodnią ul. Św. Józefa i ul. Żołędziowa, wschodnią rzeka Nacyna, granica północna przebiega bez szczególnego wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 22,1 ha. Opracowaniem objęty jest tu m.in. teren Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych i Dworzec Komunikacji Miejskiej w części południowej oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w części północnej.

Teren nr 3 położony jest w dzielnicy Chwałowice na południe od ul. Ogrodowej. Pozostałe granice przebiegają nieregularnie bez wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 1,1 ha.

Teren nr 4 położony jest w dzielnicy Chwałowice i obejmuje zwałowiska skały płonnej na południe i zachód od centrum Chwałowic. Granice terenu przebiegają nieregularnie bez wyróżnienia w terenie. Powierzchnia terenu wynosi ok. 51,2 ha.

Teren nr 1 obejmuje zabudowania szpitala wojewódzkiego nr 3 wraz z drogą i pozostałą infrastrukturą szpitala. W części północnej i północno-zachodniej znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zaś w części zachodniej kilka bloków zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. W części południowo-zachodniej rosną niewielkie nieużytki z podrostem sosny i brzozy. Na terenie szpitala znajduje się duża ilość trawników stanowiących element zieleni urządzonej.

Teren nr 2 dość wyraźnie dzieli się na dwa mniejsze podtereny. W części południowej powierzchnie są mocno zurbanizowane, znajduje się tu zespół szkół, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, stacja paliw, dworzec autobusowy, sklep z materiałami budowlanymi oraz ruchliwe drogi, teren ten bowiem znajduje się w centralnej części miasta. U zbiegu ul. Kotucza i ul. Św. Józefa znajduje się niewielki skwer z zielenią urządzoną, problemem jest tu duża ilość drzew porażonych przez inwazyjną jemiołę. W części położonej na północ od ul. Wierzbowej dominuje zwarta zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, często o charakterze szeregowym. W części wschodniej, bliżej rzeki Nacyny, oraz w części północnej występują fragmenty gruntów ornych, ruderalnych nieużytków, większych przydomowych placów i ogrodów.

Na terenie nr 3 znajdują się ruderalne nieużytki z zaroślami złożonymi z zadrzewień klonu, czeremchy amerykańskiej i robinii akacjowej. Przez wschodnią część terenu przebiega droga gruntowa stanowiąca dojazd do składowiska skały płonnej.

Na terenie nr 4 znajduje się rozległa powierzchnia składowiska skały płonnej. W części północno-zachodniej składowanie ciągle trwa, zaś część południowa jest już zrekultywowana, głównie porośnięta mieszkankami traw. Na niewielkim fragmencie w części północnej, który nie został przekształcony znajduje się użytkowany grunt orny oraz zadrzewienie z podrostem topoli, wierzby i olchy czarnej. Drugi z terenów nie

przekształconych znajduje się w części południowej. Rosną tu zadrzewienia o charakterze ruderalnym, a w najdalej na południe wysuniętej części znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Na wszystkich czterech analizowanych terenach brak jest szczególnych wartości przyrodniczych, siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków szczególnie rzadkich.

Na analizowanych terenach, ani w ich pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Tereny te również nie były proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych.

Na analizowanych terenach, ani w ich pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Tereny te również nie były proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenach objętych zmianami zostaną przekształcone i zdegradowane na skutek urbanizacji. Na terenach planowanych pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej degradacji i przekształcone w kierunku przydomowych zieleńców i ogrodów na obszarach przestrzeni biologicznie czynnej, brak tu jednak cennych walorów przyrodniczych. Przekształcane będą głównie odłogowane grunty orne porastające roślinnością ruderalną i zadrzewieniami oraz przydomowe place, a część terenów jest już zabudowana.

Wzrost stopnia urbanizacji może wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji ze strony zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jednak ustalenia uchwały antysmogowej niwelują ten problem. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Na analizowanych terenach nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Zagrożenia powodziowe zostały uwzględnione w projekcie planu, zasięgi poszczególnych zalewów pokazano na rysunku planu (teren nr 1), co umożliwi zabezpieczenie zabudowy przed ewentualnym zagrożeniem. Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie tereny były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji w obowiązujących mpzp, tak więc możliwa byłaby ich zabudowa i zmiana przeznaczenia. Także proponowane w projekcie nowe drogi (głównie południowa obwodnica Chwałowic) były wskazywane już w planach obowiązujących.

Panele fotowoltaiczne planowane na terenie nr 4 nie powodują emisji zanieczyszczeń i hałasu, wycieków szkodliwych substancji czy zacienienia na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania

na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

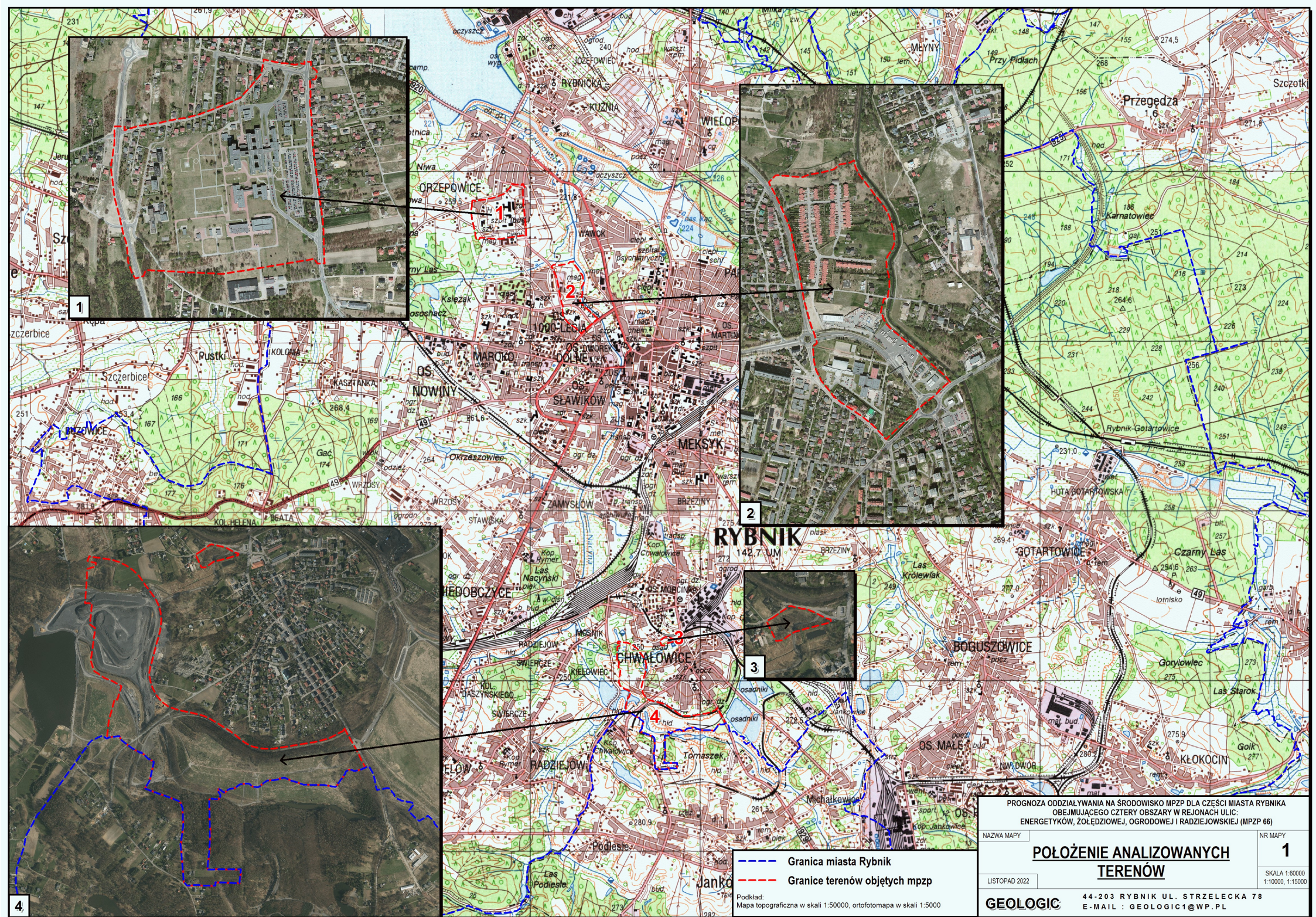
W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie planu.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna i Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;
- Absalon D., Leśniok M., Przewodnik przyrodniczy po Rybniku, Infomax-Katowice, Rybnik, 1999 r.;
- Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007 r.;
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;
- Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 – RYBNIK, PIG, Warszawa, marzec 2015 r.
- Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004 r.;
- Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r.;
- Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;
- Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;
- Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;
- Lipiński A. „Planowanie przestrzenne a wydobywanie kopalin” w „Aktualne problemy ochrony środowiska 2008” red G. Dobrowolski, Ecausa, 2008 r.;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;
- Różkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;
- Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Rybnika, Aleko, Katowice, listopad 1997 r.;

- Granica miasta Rybnik
- Granice terenów objętych mpzp

Podkład:
Mapa topograficzna w skali 1:50000, ortofotomapa w skali 1:5000

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA
OBJĘJMUJĄCEGO CZTERY OBSZARY W REJONACH ULIC:
ENERGETYKÓW, ŻOŁĘDZIOWEJ, OGRODOWEJ I RADZIEJOWSKIEJ (MPZP 66)

NAZWA MAPY

NR MAPY

SKALA 1:60000
1:10000, 1:15000

1

**POŁOŻENIE ANALIZOWANYCH
TERENÓW**

LISTOPAD 2022

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL